

інструментальнага выканання ў час працы па расшыфроўцы гуказапісаў фальклору.

Выкарыстанне ў навучальным працэсе асноўных прыпыпаў фальклорнай творчасці дазволіць падрыхтаваць у адпаведнасці з сённяшнімі задачамі засваення фальклору спецыялістаў, здольных правільна разумець унікальнасць народнай творчасці, спецыялістаў, якія ўмеюць зберагчы гэтую якасць фальклору ва ўмогах сучаснага самадзейнага калектыву.

Галіцкая Н.П.,
ст.выкладчык

МУЗЫЧНАЯ ДЫКТОўКА - АДЗІН З АСНОўНЫХ СРОДКАў ВЫХАВАННЯ МУЗЫЧНАГА СЛыхУ ў СТУдЭнтаў

Музычная дыктоўка ў курсе сальфеджыю, безумоўна, з'яўляецца адным з вядучых сродкаў развіцця музычнага слыху.

На пачатковых занятках неабходна выязіць, які з фактараў - гукавысотнасць, рытмічная памяць - найменш засвоены групай і потым ўжо настойліва працаваць у тым ці іншым напрамку. Неабходна навучыць студэнтаў інтанацыйна-структурнаму аналізу. Правільнаму запісу дыктоўкі спрыяе веданне асноўных сродкаў меладычнага развіцця - паўтараў і кантрасту.

Значна палягчае запіс дыктоўкі практычнае выкарыстанне пры гэтым ведаў музычна-сіntaxічных структур ад квадратнасці і сіметрыі да асіметрычнай пабудовы перыяду.

Пасля запісу дыктоўкі магчыма правядзенне сумеснага слыхавога аналізу: колькасць сказаў у мелодыі, падобнасць ці адсутнасць у асобных фрагментаў дыктускага матэрыялу, выдзяленне найбольш цяжкіх для запісу музычных частак, патрабуючых асаблівай увагі. Вельмі карысна пры гэтым паказаць на дошцы схему пабудовы перыяду.

Адной з праблем у музычных дыктоўках з'яўляецца запіс рытму, асабліва пры мелізматычным тыпе мелодыі. Пры гэтым часцей за ўсё назіраецца асабліва дэталізацыя рытмікі ў межах асноўнай долі: пункцірны рытм, угугрыдолевыя сінкопы, няцотнас драбленне долі і інш.

Значнае месца ў працэсе развіцця музычнага слыху мае не толькі аналітычная памяць, але ж і інтуітыўная, не звязаная з лагічна-аналітычнымі слыхавымі аперацыямі. Прыклады для дыктовак павінны быць заўсёды высокамастацкімі на сваім месце.

Усе гэта, безумоўна, будзе спрыяць поспеху ў запісе музычнай дыктоўкі ў курсе сальфеджыю.

Халзінская Н.М.,
выкладчык

Вывучэнне сучаснай музыкі ў курсе гармоніі

Курс гармоніі ў ВНУ прадугледжвае працяг і значнае паглыбленне матэрыялу па гэтым прадмеце, які вывучаўся ў вучылішчы. Апрача засваення багатай класічнай гармоніі, значнае месца ў курсе вышэйшай навучальнай установы адводзіцца гэтак жа і спецыяльна асноўных тэндэнцый развіцця гарманічнай мовы музыкі ХХ ст. Гэта неабходна для паўнацэннага ўспрымання і інтэрпрэтацыі сучаснай музыкі.

Вырашэнне вучэбных задач курса павінна знаходзіцца ў цеснай сувязі з логікай гістарычнага працэсу развіцця музычнага мастацтва. Таму разгляду сучасных з'яў гарманічнай мовы папярэднічае вывучэнне класічнай і рамантычнай гармоніі. Асабліваці гармоніі ХХ ст. - развіццё класічнай гарманічнай сістэмы і з'яўленне прыпыпава новых якасцей у музычнай мове. У працэсе вывучэння тэм, звязаных з класічнай і рамантычнай гармоніяй, паступова ўводзяцца паняцці, тэрміны, музычны матэрыял сучаснай музыкі. Напрыклад, вывучэнне тэмы «Неакордавыя гукі» ўзбагачаецца разглядам узораў актыўнага ўзаемадзеяння розных формаў і відаў неакордавых гукаў у поліфанізаванай фактуры музыкі ХХ ст.

У новай праграме па гармоніі, распрацаванай выкладчыкамі кафедры тэорыі музыкі Беларускага ўніверсітэта культуры, вывучэнню з'яў гарманічнай мовы ХХ ст. адводзіцца невялікая колькасць гадзін (практычна гэта амаль цэлы семестр). Так, тэма N 15 прысвечана гістарычнаму працэсу засваення храматыкі, агляду відаў храматычных структур у музыцы другой паловы XIX - XX ст. Асноўная ўвага звяртаецца на паступовае працэсу канцэнтрацыі храматыкі, узрастанню ролі фанізму, альтэрацыйнасці і інш. Тэма N 26 - заключная тэма курса - пашырае ўяўленні студэнтаў аб гармоніі ХХ ст. і знаёміць іх з шэрагам новых з'яў музычнай мовы. Студэнты атрымліваюць веды аб адзінках гарманічнай мовы ў музыцы ХХ ст., аб эвалюцыі ладатанальных сістэм, з'явах політанальнасці, атанальнасці, аб такіх кампазіцыйных тэхніках другой паловы нашчага стагоддзя, як серыйнасць, серыяльнасць, алеаторыка, санарыстыка, мікрахраматыка, полістылістыка.

Вывучэнне сучаснай музыкі адбываецца пры засваенні тэарэтычных звестак; вусным гарманічным аналізе узораў тэхнікі кампазіцыі ХХ ст.; слуханні твораў (альбо ўрыўкаў) сучасных беларускіх, рускіх, замежных кампазітараў; пісьмовай пабудове акордаў негэтарцовай структуры; спробах непасрэднага